

Křížová cesta: PANE, ODPUSŤ A SMILUJ SE!

ÚVOD

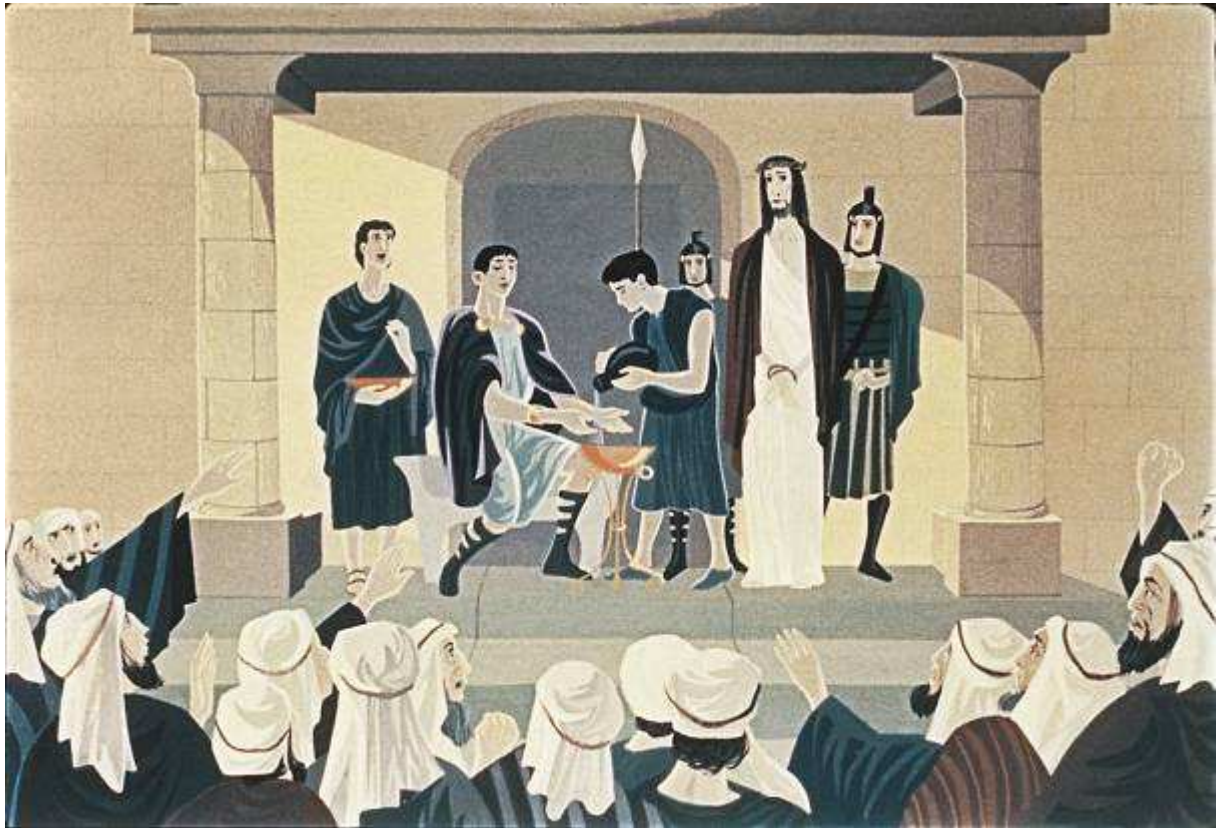
Pane Ježíši, z dálky dvou tisíciletí hledíme zpět na Tvou křížovou cestu. Ale cesta našeho života, cesta každého z nás, cesta dnešního lidstva je přítomná, po té jdeme teď. A v ní je stále přítomná i Tvá křížová cesta.

Pod Tvým křížem stojí každý člověk, vyhnout se mu nikdo nemůže. Může si jen vybrat, zda se postaví nalevo nebo napravo: vedle lotra, který nevěřil a proklínal, nebo lotra kajícího se.

Pane, dej, ať pochopíme, kde je naše správné místo, k čemu nás Bůh Otec stvořil, neboť Ty jsi dobrý a Tvá láska trvá na věky věků. Amen.

Oltář u svatého Michala v Náchodě

1. zastavení: PÁN JEŽÍŠ ODSOUZEN

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Pane Ježíši, stojíš na soudu. Od Tvých časů, za ta dvě tisíciletí, jsme soudnictví zvelebili a pozvedli.

Ale kdyby jen to, Pane. My všichni jsme se stali horlivými soudci. Soudíme své domácí v rodině, soudíme na ulici, soudíme nahlas i potichu v srdci.

I z Tebe chtěli jednou udělat soudce. Přivedli k Tobě obžalovanou ženu, abys ji odsoudil k smrti. A Tys jen řekl: „Kdo z vás je bez hříchu, hod’ po ní kamenem první.“ A pak jsi mlčel. A za chvíli kolem nebylo soudců, nebyla odsouzená.

Kéž i my, Pane, dokážeme kámen odsouzení z ruky upustit, kéž i my přestaneme soudit, aby i pro nás platilo Tvé osvobození: „Jdi a už nehřeš!“

Odpusť, Pane, že jsme místo ruky často měli jen pěst, místo lásky živili nenávisť, místo spravedlnosti hledali lest, hledali smítko v oku bližního. Smiluj se nade všemi, kdo soudí nespravedlivě.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřížovaný, - smiluj se na námi!

2. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ BERE NA SEBE KŘÍŽ**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Pane, po čem to vztahuješ své ruce? Kdyby to bylo jen dřevo, bylo by těžké dost. Ale Ty si na svoje ramena nakládáš lidská srdce, všechnu špatnost člověka.

Na začátku Bible se vypráví, jak člověk vztáhl poprvé ruce po zakázaném ovoci.

I my, Pane, a s námi miliony lidí, vztahujeme ruce, srdce i oči po zakázaném ovoci. Vyhýbáme se službě, oběti a námaze.

Pane, odpusť naše viny, že jsme mohli někomu pomoci nést jeho životní kříže, a nepomohli jsme. Smiluj se nad námi a nade všemi, kdo neplní své denní povinnosti, kdo nechtějí nést břemeno svého života.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

3. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ KLESÁ POD KŘÍŽEM**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Hned na začátku křížové cesty Pán Ježíš padá na zem. Břemeno bylo těžké, síly vyčerpané, snad do něho i někdo zlomyslně vrazil či nastavil nohu. A místo cesty je tu žalostný pád. Jak se Ti to mohlo stát, Pane? Přecenil jsi své síly? Podcenil jsi břemeno? Spoléhal jsi důvěřivě na pomoc lidí?

Tušíme, proč jsi to dopustil. Cesta našeho života je plná různých pádů. Kolikrát jsme my podceňovali obtížnost díla, do kterého jsme se pustili a pak je nedokončili. Kolikrát jsme my přecenili své síly a schopnosti, svou vytrvalost a vůli a nezvládli jsme, co jsme nadšeně začali. Kolikrát jsme se znechutili pro nezájem druhých o naši práci.

Naše selhání byla bolestná. Naše pády měly zahanbující příchuť porážky. Proto jsi Ty, náš Pane, padl na kolena, abys ukázal nám všem, kdo jsme padli, že není neštěstí upadnout. Neštěstí je nepovstat a nepokračovat dál.

Odpusť nám, Pane, naši malomyslnost. Smiluj se nade všemi, kdo ztrácejí odvahu k novým začátkům, k novým pokusům o lepší život.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

4. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ POTKÁVÁ SVOU MATKU**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Kde jsou Tvoji učedníci, Pane? Kde jsou apoštolové? Kde jsou všichni ti uzdravení a nasycení? Kde jsou všichni ti, kteří Ti okouzleně naslouchali? Kde jsou ti, co Tě před několika dny vítali do Jeruzaléma jako svého krále? Zůstali tu jen žoldnéři a nepřátelé. A zůstala Tvá svatá Matka. Nebyla při Tvém oslavení na hoře Tábor. Nebyla při tom, když se za Tebou hrnuly nadšené davy, když jsi byl úspěšný. Nebyla při Tvém slavném vjezdu do Jeruzaléma. Věděla, že když se dětem vede dobře, maminku nehledají, ani nepotřebují. Ale teď, když je zle, je tu, aby pomohla.

Setkání se asi obešlo bez hlasitých slov, ale přece bylo výmluvné: „Jsi to Ty, mé dítě? Jsi to Ty, ježž anděl nazval Synem Nejvyššího?“ „Ano, Mami, jsem to já. A Tebe budou vzývat všechna pokolení matek bolestných nad kříži svých dětí. Tvé srdce pronikne dnes meč bolesti, aby bylo útočištěm všem, kdo Tě budou prosit o přímluvu ve svém trápení.“

Odpusť nám, Pane Ježíši, naši troufalost, že mezi veliké bolesti Tvé a bolesti Tvé Matky vkládáme trampoty své. Smiluj se nade všemi matkami světa, které mají trápení se svými dětmi.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřížovaný, - smiluj se na námi!

5. zastavení: **ŠIMON POMÁHÁ PÁNU JEŽÍŠI NÉST KŘÍŽ**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Po Matce Marii by se měl teď na křížové cestě objevit svatý Josef. Toho by nikdo nemusel nutit, aby pomohl, jako tohoto Šimona Kyrenského. Josef by pomohl bez řečí a pevnou rukou. Ale i Šimon, když zblízka hledí na Pána Ježíše, pomáhá mu nakonec ochotně.

Teď jsme Tvými pomocníky, Šimony, my, Pane, na křížové cestě lidských i našich osobních dějin. Také se nám nechce. Ale kdo se k Tobě přiblíží zblízka, kdo zahlédne Tvou tvář, Tvůj láskyplný pohled, ten se stává Šimonovým bratrem, ten pomáhá nést kříž bídy, nemoci, trápení, i kříž lidský nejtěžší, kříž opuštěnosti a lhostejnosti.

Odpusť nám, Pane Ježíši, naše nedbalosti, otevři nám oči pro kříže bližního. Smiluj se nade všemi, kdo pro druhé ve své zlobě si vymýšlejí a tesají kříže.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

6. zastavení: **VERONIKA PODÁVÁ PÁNU JEŽÍŠI ROUŠKU**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Po neochotné a vynucené pomoci muže Šimona, Ježíši se nabízí ochotná ruka ženy Veroniky. Ve vřavě zuřícího davu, kde není slyšet vlastní slovo, promlouvá její gesto a vytváří na chvíli ostrůvek lásky. Kde všichni kolem stojí jako bezrucí, ona pozvedá své ruce s bílou rouškou soucitu.

„Nedá se nic dělat,“ říkají zpovzdálí Ježíšovi přátelé. „Něco se dá dělat vždy,“ říká si Veronika a utírá Pánu tvář. A Pán odplácí svým autogramem psaným krví. Dává jí svou podobu. Tohle soucitné gesto křížovou cestu nezastavilo, nezměnilo nic na osudu Pána Ježíše. Ale kdyby na té cestě takové lidské gesto nebylo, moc by to chybělo.

Ježíšova cesta uprostřed lidských dějin, lidských životů, pokračuje stále dál. Stále ho popravují, křížují, stále ho zraňují, stále na něj plivají. A teď Ti, Pane, máme my podávat bílou roušku, tu svou roušku. Na svatém křtu jsme ji dostali. Je čistá? Není pošpiněná hříchy? Nejsou na ní jiné, zlé tváře?

Odpusť nám, Pane Ježíši, naše zrady. V slzách upřímné lítosti a kajícího umývání svou křestní roušku, abychom Ti ji při setkání ve svatém přijímání mohli podat zase čistou. Smiluj se, Pane, nade všemi, kdo křížovou cestu lidstva působí v dnešním světě.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřížovaný, - smiluj se na námi!

7. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ KLESÁ PODRUHÉ POD KŘÍŽEM**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Nebylo by Tvého nového pádu pod křížem, kdyby nebylo stále našich nových pádů do hříchů. Ty tuhle lidskou ubohost znáš. Víme, že udeření do rány ještě víc bolí, a přece se znovu vracíme k místům své zrady. Víme, že naše síla je jako sláma, která lehce vzplane, a přece se znovu vracíme k ohni, který nás už popálil. Naše pády se opakují.

Opakuje se však i Tvé odpuštění. Ty neúnavně pronásleduješ naši lehkomyšlnou nerozumnost svou vytrvalou pomocí. Tvá věrnost je stále táz, jen ty naše zrady se neustále opakují, našich pádů je mnoho.

Pane, Ty víš, že náš duch je ochotný, ale tělo je slabé. Ať nás každý náš pád víc bolí. Ať nám ta bolest vždy uzavře nějakou mylnou a špatnou cestu.

Odpusť naši slabou ochotu a malou důvěru. Smiluj se nad všemi, kteří propadají úzkosti a malomyslní, že už znovu povstat nedokážou.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

8. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ POTKÁVÁ JERUZALÉMSKÉ ŽENY**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

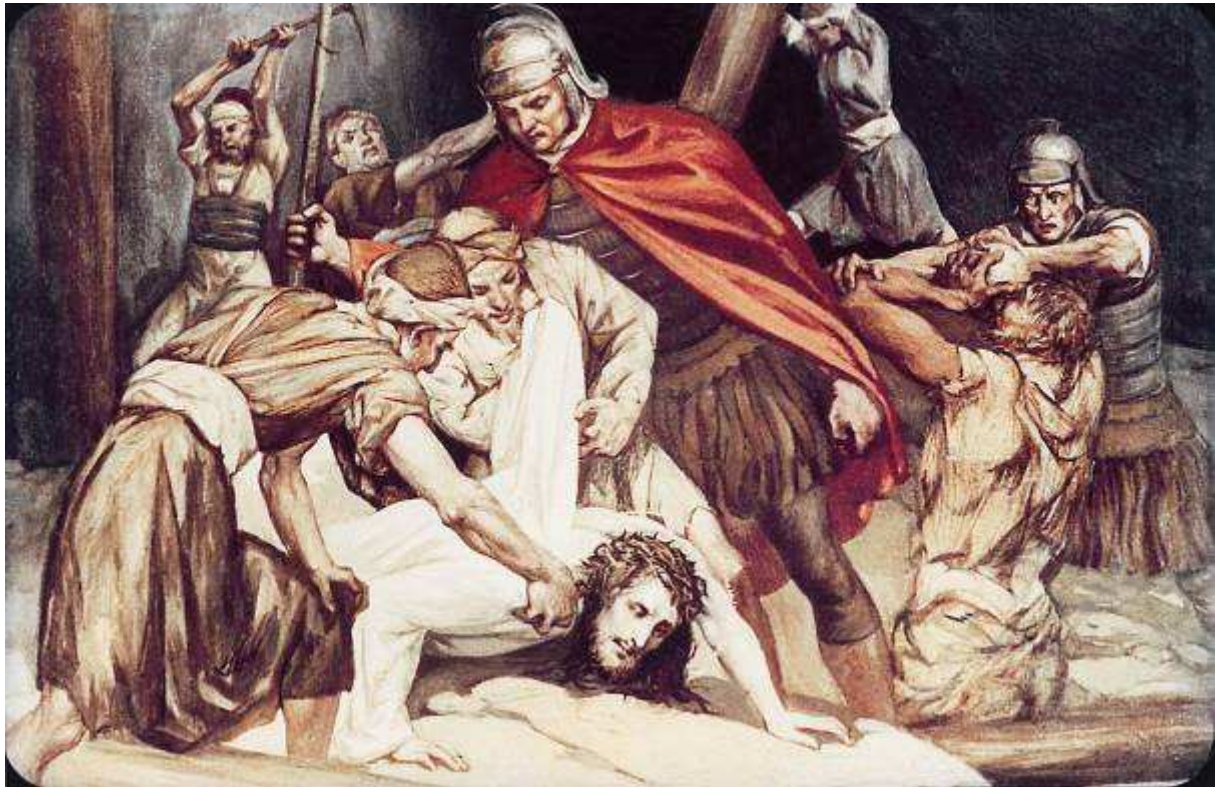
Ženy na křížové cestě Páně nepředvádějí svou rovnoprávnost. Nevešly do dějin snahou o vyrovnání se mužům v horlivém tesání kříže, v hrubosti a surovosti. Vstoupily však do dějin tím, že zůstaly ženami. Nediskutují s muži o vině odsouzeného, ale podávají mu pomocnou ruku, cítí s ním, litují ho, pláč nad ním. Vědí dobře, že tento mladý a krásný muž má Matku, a každá z těch žen se v té chvíli stává jeho maminkou, pláče nad ním a s ním. Jsou to slzy matek.

„Neplačte nade mnou, ale nad sebou a nad svými syny.“

Pane, Ty odmítáš tento soucit, ty slzy lítosti? Neodmítáš, ty je pouze obracíš jiným směrem. Ukazuješ, kde je kořen všeho zla světa a původ všech křížových cest člověčenstva: ve hříších špatně vychovaných dětí. Ve hříších lidí, kteří vyšli z rozvrácených manželství, z rozvrácených rodin, kteří strádali nedostatkem lásky nebo láskou falešnou a pokřivenou.

Odpusť, Pane Ježíši, špatný příklad, který jsme často dávali naší mládeži. Odpusť, že i my jsme přispívali k pokřivení těchto stromků ještě mladých a zelených. Smiluj se nad matkami, které se trápí nad špatně vychovanými dětmi.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

9. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ KLESÁ POTŘETÍ POD KŘÍŽEM**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Golgota, popravčí místo, už je na dohled. Ohlížíš se, Pane, snad se chceš pohledem rozloučit s těmi, kdo Tě opustili. Potřetí padáš do prachu cesty.

Proč ty tři pády, Pane? Snad proto, že když Tě Petr třikrát zapřel, aby třikrát vyznal svou lásku k Tobě. Jidáš Tě zradil jen jednou a zahynul na to, protože z pádu nepovstal, neuvěřil, že mu odpustíš.

Jaká je ta naše bída? Kolik je našich pádů? Kdyby jen jeden jako Jidášův, kdyby jen tři jako ty Petrovy. Kolikrát, Pane, znovu a znovu odpustíš?

Nám lidem jsi přikázal odpustit sedmasedmdesátkrát. Kde je hranice Tvého odpuštění? Uchraň nás nejhoršího pokušení: nedůvěry. Ať uvěříme, že i tentokrát, že vždy znovu odpustíš.

Odpusť nám, Pane, naše viny malověrnosti v Tvou lásku a v Tvé milosrdenství! Smiluj se nade všemi, kdo ztrácejí důvěru, že svá břemena s Tvou pomocí donesou až do Tvého náručí.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

10. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ SVLEČEN ZE ŠATU**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Co ještě může ztratit ten, který se vzdal všeho, i svého života? Ještě máš svou lidskou důstojnost, Pane, a z té Tě nyní svlékají.

Když Tě takto pohanili, když tu stojíš oděný jen do špíny cesty a strupů zaschlých ran, pověsí Ti nad hlavu posměšnou tabuli: Hle, váš král!

Ty to vše snášíš, Pane. Proto dopouštíš, aby Ti vzali šaty, které Ti s láskou utkala Tvá Matka, Panna Maria, abychom se my nikdy nevzdali křestního šatu, kterým nás s láskou na svatém křtu přioděla naše matka Církev.

Odpusť nám naši vlačnost, náš zmučený králi! Smiluj se nade všemi, kdo se za svou víru v Krista Krále na kříži stydí.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřížovaný, - smiluj se na námi!

11. zastavení: **PÁNA JEŽÍŠE PŘIBÍJEJÍ NA KŘÍŽ**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,
L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

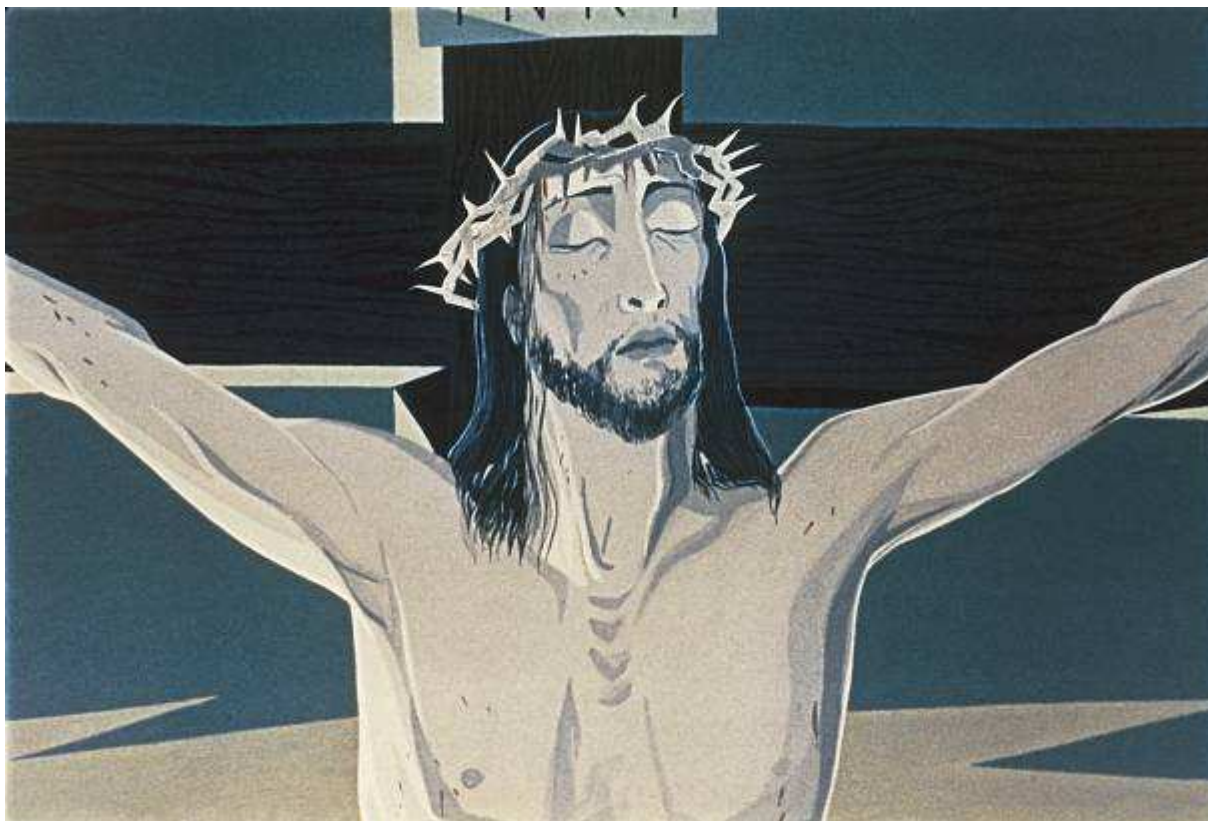
Vrchol Kalvárie a tři kříže. Svislý trám zkřížený trámem napříč. Jaké to podobenství lidského údělu: vždyť co je lidský život? Pachtění vzhůru a čára přes rozpočet.

Tvůj kříž, Pane, bude po věky věků mluvit, když lidská výmluvnost oněmí, když chytrost chytrých bude v koncích. Tvůj kříž bude vždy měřidlem, kterým se měří láska. Ta opravdová je ochotná se obětovat, sloužit, trpět pro druhého, darovat se.

Tuto obětavou lásku, službu druhému hlásáš i ve svém posledním kázání z kazatelny kříže: „Matko, hle, to je teď Tvůj syn. Nemysli na svou bolest, myslí na Jana a na ostatní, jich se ujmi. A ty, Jene, to je teď tvá Matka, nenech ji samotnou!“

Odpusť Pane, když stále zapomínáme, že to jediné důležité v životě je sloužící láska a že záleží jen na tom, abychom byli na druhé hodní a laskaví. Smiluj se nade všemi, jejichž srdce zkamenělo nenávistí, závistí, žárlivostí či jinou smrtící zlobou.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

12. zastavení: **PÁN JEŽÍŠ NA KŘÍŽI UMÍRÁ**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Nad Golgotou se stmívá. Ty máš, Pane, oči zalité krví a potem, ale vidíš stále jasnozřivě, jak lidé jsou zmatení, svedení a ubozí. A prosíš posledním dechem: „Otče, odpusť jim, oni nechápu, co činí.“ Vidíš, jak lidé tápají a hledají, a ujímáš se jich: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“

My si při tom pohledu na Tvou smrt uvědomujeme: Kdyby nás v životě potkala jakákoli křivda, jakákoli zkouška, nikdy nebudeme tak trpět jako Ty, nevinný. Nikdy nebudeme tak zrazení, tak ukřižovaní jako Ty. Tys trpěl, abys nám jednou mohl provždy předat jistotu, že od Tvých velikonoc smrt již nezabývá.

Při každé mši svaté jsme s Tebou na Kalvárii. Stojíme pod Tvým křížem. Drsný voják tehdy vyznal: „Vpravdě tento byl Boží Syn!“ A my často stojíme roztržitě a bezmyšlenkovitě.

Odpusť, Pane, naši otupělost a lhostejnost. Ať slyšíme Tvé volání z kříže: „Lide můj, co víc jsem pro Tebe měl ještě učinit?“ Smiluj se nade všemi, kteří zločinně boří a lámou kříže u cest, a odstraňují kříže z domovů, jako by se za Tebe styděli.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

13. zastavení: **TĚLO PÁNĚ SNÍMAJÍ Z KŘÍŽE**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

Pane, konečně už netrpíš. Ale Tvá křížová cesta ještě neskončila. Co zbývá doplnit na Tvém utrpení, toho se ujímá Tvá Matka, Panna Maria, toho se po jejím vzoru ujímáme i my, kteří Tě chceme následovat.

Tvá Matka svým „ať se mi stane“ vše začala, ona i vše dokončuje. Přežít své děti, hledět do jejich hrobu, to je pro každou maminku úděl nejtrpčí. Ona teď bere Tvé tělo zase na klín, ona na něm vidí, co jsi platil za naši spásu.

Ona se od této chvíle nepřestává přimlouvát za nás u nebeského Otce: „Když můj Syn musel zemřít, ať navěky nezhynou alespoň ti, které jsem od něho dostala pod svou ochranu pod křížem.“

Toto zastavení piety, bolestné Matky s mrtvým Synem v náručí, nás učí pravé důvěře, když k ní voláme: Rozpomeň se, láskyplná Matko, že nikdy nebylo slýcháno, že bys koho opustila...

Odpusť Pane, že jsme často nebyli ochotní nést kříž bolestí svých a nebo bolestí bližních. Smiluj se nade všemi, kdo plní svět památníky své krutosti, kdo boří znamení Tvé lásky.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřižovaný, - smiluj se na námi!

14. zastavení: **TĚLO PÁNA JEŽÍŠE UKLÁDAJÍ DO HROBU**

K.: Klaníme se Ti, Pane Ježíši Kriste, a děkujeme Ti,

L.: neboť svým křížem jsi vykoupil svět.

V posledním zastavení své křížové cesty nám, Pane, stavíš před oči Josefa z Arimatie. To je ten, který se napřed styděl setkat se s Tebou před lidmi. Teď se už nebojí. Neohlíží se, zda ho někdo vidí, že on láskyplně pochovává Tvé tělo. Jako zrno do brázdy je ukládáno do hrobu, aby tam vzklíčilo k životu pro miliony lidí.

Takhle i my ukládáme Tvé Tělo, Pane, do svého srdce při svatém přijímání. Aby tam vzklíčilo v našich myšlenkách, v našem úsměvu, v našem slovu, v naší laskavosti. Aby bylo kvasem našeho vzkříšení, až i naše tělo bude také uloženo do hrobu. Tys to řekl a my Ti věříme: „Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, bude žít na věky.“

Odpusť, Pane, že jsme nespěchali pro tento kvas vzkříšení pokaždé, když jsme mohli jít ke stolu Páně. Smiluj se nade všemi matkami, které své děti nevedou ke Tvým svátostem.

Pro své svaté drahé rány, Ježíši Ukřížovaný, - smiluj se na námi!

ZÁVĚR

Ježíši, náš Pane, Tys křížovou cestu svého života už dokončil a vešel jsi do Otcovy slávy. Ale my jsme ještě zde na cestě. Ty nám přicházíš na pomoc, abychom po ní nešli sami, jako jsi musel jít Ty.

Potkáváme se s Tvým Tělem v podobě živého Chleba při svatém přijímání. Slyšíme Tvůj naléhavý hlas v srdci, když bloudíme. A když na nás doléhají břemena našeho kříže, Ty je pomáháš nést. Nabádáš nás, abychom i my pomáhali bližním s nesením jejich křížů. S Tebou, Pane, jdeme už teď životem, který smrtí nezanikne, životem, kterým Ty už plně žiješ a v němž kraluješ na věky věků. Amen.

Svatý Jan Nepomucký v nice u Michala v Náchodě